

Inauterietako azken sardina

Vilafesta herri txikian, Inauteriak poz handiz ospatzen zituzten urtero. Desfileek kolorez, mozorroez eta musikaz betetzen zituzten kaleak. Denek dantza eta barre egiten zuten etengabe. Baina Hausterre eguna iristen zenean, jaiak beste itxura bat hartzen zuen.

Egun hartan, herritarrak Inauteriei agur esateko elkartzen ziren, ekitaldi berezi batean: sardina lurperatzeko ospakizunean. Ohitura zaharra zen, jaiaren amaiera eta Garizumaren hasiera irudikatzen zituena. Garai lasaiagoa eta hausnartzeko unea zetorren.

Martí zazpi urteko haur bizkorra zen. Inoiz ez zuen ondo ulertu zergatik lurperatu behar zuten sardina bat.

— Zergatik egiten dugu hau? —galdetzen zuen behin eta berriz.

— Ohitura delako! —erantzuten zion Remei amonak.

Baina Martík gehiago jakin nahi zuen. Urte hartan ospakizunean parte hartzea erabaki zuen, hobeto ulertzeko.

Asteazken iluntzean, herritar guztiak plazan elkartu ziren. Heldu batzuk alargunez mozorrotuta zeuden, eta negar handiak egiten zituzten antzezten. Kartoizko sardina erraldoi bat zeramaten

egurrezko ohol baten gainean, benetako hileta balitz bezala. Haurrak atzetik zihoazen, faroltxoekin, sardina azken bidaian laguntzen ariko balira bezala.

Remei amona Martíren ondoan makurtu eta belarrira esan zion:

— Jaiari agur esateko eta garai lasaiago bati ongietorria egiteko egiten dugu. Baina, batez ere, gure historiaren parte delako. Herri gisa elkartzen gaituen istorioa da.

Martí ulertzen hasi zen. Plazan prestatutako hondar-zuloan sardina jartzeko unea iritsi zenean, berak utzi zuen barruan, kontu handiz.

Ospakizuna amaitzean, pozik sentitu zen. Orain bazekien ohiturek ez dutela ondo pasatzeko bakarrik balio. Nor garen gogoratzen eta familiarekin eta lagunekin une bereziak partekatzen ere laguntzen digute.

— Datorren urtean nik egingo dut sardina! —esan zuen ilusioz.

Horrela, Martíri eta herriko beste haurrei esker, sardina lurperatzeko ohiturak bizirik jarraituko zuen Vilafestan urte askotan.